Trường Đại học Khoa học Tự nhiên Khoa Công nghệ Thông tin

TÀI LIỆU LÝ THUYẾT KHAI THÁC WEB

Chủ đề 2

KHAI THÁC LUẬT KẾT HỢP & MẪU TUẦN TỰ (PHẦN 1)

Giảng viên: ThS. Nguyễn Ngọc Thảo

Email: nnthao@fit.hcmus.edu.vn

HKII/2011-2012

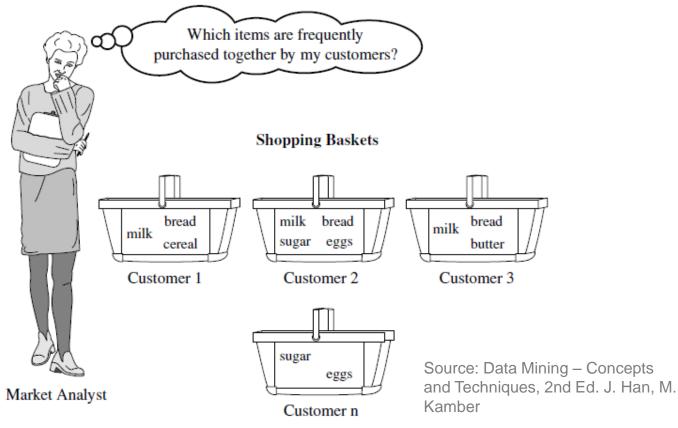
NỘI DUNG

- Khái niệm cơ bản về luật kết hợp
- Thuật toán Apriori
 - Phát sinh tập hạng mục phổ biến
 - Xây dựng luật kết hợp từ tập phổ biến

KHAI THÁC LUẬT KẾT HỢP

 Mục tiêu: tìm mọi mối quan hệ đồng xuất hiện (kết hợp) giữa các hạng mục dữ liệu.

KHAI THÁC LUẬT KẾT HỢP

- Là một tác vụ khai thác dữ liệu cơ bản.
 - Sáng kiến mô hình quan trọng nhất
 - Được cộng đồng khai thác dữ liệu và cơ sở dữ liệu nghiên cứu rộng rãi.
- Được giới thiệu lần đầu tiên bởi Agrawal et al. vào năm 1993.
- Giả sử mọi dữ liệu rời rạc, chưa có thuật toán tốt cho dữ liệu số.

KHAI THÁC LUẬT KẾT HỢP

- Một số thuật toán khai thác luật kết hợp
 - Apriori (1994): tìm kiếm theo chiều rộng
 - Paritition (1995): tương tự Apriori, dùng phần giao tập hợp để xác định giá trị support.
 - Eclat (1997): kết hợp duyệt chiều sâu và phần giao tidlist.
 - FP-Growth (2000): duyệt cây phát triển mẫu theo chiều sâu

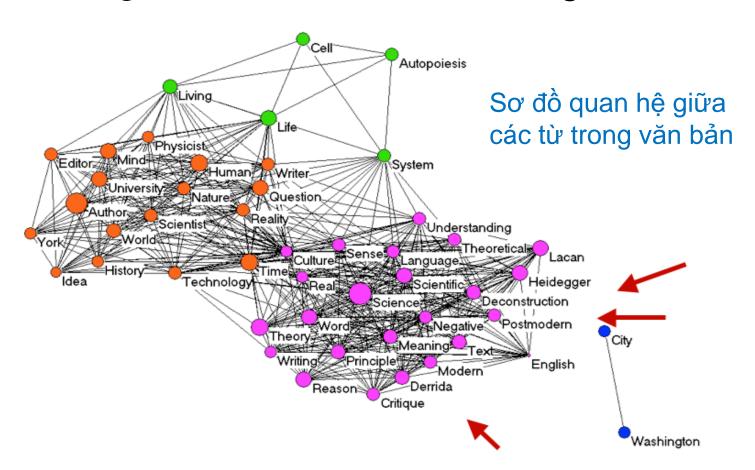
ỨNG DỤNG THỰC TẾ

- Phân tích dữ liệu giỏ mua hàng: ứng dụng cơ bản của khai thác luật kết hợp.
 - Mục tiêu: phát hiện sự liên quan giữa các món hàng được mua trong siêu thị (cửa hàng).
 - Ví dụ: luật Cheese → Beer [support = 10%, confidence = 80%]
 - 10% khách hàng mua Cheese và Beer chung
 - 80% khách hàng hễ mua Cheese thì sẽ mua Beer cùng

ỨNG DỤNG KHAI THÁC LKH

 Khai thác tài liệu văn bản: tìm mối quan hệ đồng xuất hiện của các từ trong văn bản.

ỨNG DỤNG KHAI THÁC LKH

- Khai thác tài liệu Web: phát hiện các mẫu hành vi sử dụng Web.
 - Úng dụng: xây dựng hệ thống tư vấn khách hàng, phân tích thiết kê Web,...
 - Ví dụ mẫu truy cập của người dùng
 - 60% người dùng truy cập /home/products/file1.html, sẽ đi theo chuỗi /home ==> /home/whatsnew ==> /home/products ==> /home/products file1.html

KHÁI NIỆM CƠ BẢN VỀ LUẬT KẾT HỢP

THUẬT NGỮ VỀ DỮ LIỆU

- $I = \{i_1, i_2, \dots, i_m\}$: là tập hợp các hạng mục
- Giao dịch t. là tập hợp các hạng mục sao cho t ⊂ I.
- Cơ sở dữ liệu giao dịch T: tập hợp các giao dịch $T = \{t_1, t_2, ..., t_n\}$.

CSDL T

TID	Transaction	I = {Bread, Ch
10	{Bread, Cheese, Juice}	Juice, Yogurt
20	{Milk, Bread, Yogurt}	
30	{Bread, Juice, Milk}	$t_{10} = \{Bread, C$
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}	
50	{Cheese, Juice, Milk}	

I = {Bread, Cheese, Eggs, Milk, Juice, Yogurt}

 t_{10} = {Bread, Cheese, Juice} \subset I

- Dữ liệu siêu thị
 - Các giao dịch giỏ mua hàng
 - t₁: {bread, cheese, milk}
 - t₂: {apple, eggs, salt, yogurt}
 - *t_n*: {biscuit, eggs, milk}
 - Khái niệm
 - Hạng mục: một món hàng/mục trong giỏ hàng
 - I: tập hợp các mặt hàng có bán trong siêu thị
 - Giao dịch t_i: những món hàng trong một giỏ hàng, được gán mã giao dịch TID (transaction ID)
 - · Cơ sở dữ liệu giao dịch: là tập hợp các giao dịch

 Dữ liệu các tài liệu văn bản: mỗi văn bản chứa một số từ khóa

doc1: Student, Teach, School

doc2: Student, School

doc3: Teach, School, City, Game

doc4: Baseball, Basketball

doc5: Basketball, Player, Spectator

doc6: Baseball, Coach, Game, Team

doc7: Basketball, Team, City, Game

- Biểu diễn dữ liệu siêu thị ở dạng giao dịch là hình thức đơn giản của các giỏ hàng.
- Một số thông tin quan trọng không được xét đến. Ví dụ:
 - Số lượng của mỗi món hàng được mua
 - Giá của món hàng

- Tài liệu văn bản hay câu trong văn bản có thể xem là giao dịch.
 - Không xét đến thứ tự từ và số lần từ xuất hiện.
 - Các từ trùng bị loại bỏ.
- Cho trước một tập hợp văn bản hay câu, ta có thể tìm quan hệ đồng xuất hiện của từ.

nttp://asiapacific.blogs.ie.edu،

LUẬT KẾT HỢP

Luật kết hợp được thể hiện theo dạng

$$X \rightarrow Y$$
, trong đó X, $Y \subset I$ và $X \cap Y = \emptyset$

 X (hoặc Y) là tập hợp các hạng mục, gọi là tập hạng mục (itemset).

Ví dụ:

- A = {Beef, Chicken, Cheese} là tập hạng mục.

THUẬT NGỮ QUAN TRỌNG

- Giao dịch t_i ∈ T được gọi là chứa (contain) tập hạng mục X nếu X là tập con của t_i. Nói cách khác, tập hạng mục X phủ (cover) t_i.
 - Ví dụ: giao dịch t = {Bread, Cheese, Juice} và X
 = {Cheese, Juice}

THUẬT NGỮ QUAN TRỌNG

Đếm hỗ trợ (support count) của X trong T,
 ký hiệu X.count, là số giao dịch trong T
 chứa X.

- Ví dụ:
 - {Bread}.count = 4
 - {Milk, Eggs}.count = 0

CSDL T

TID	Transaction		
10	{Bread, Cheese, Juice}		
20	{Milk, Bread, Yogurt}		
30	{Bread, Juice, Milk}		
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}		
50	{Cheese, Juice, Milk}		

 Sức mạnh của luật được đánh giá bằng độ đo support và độ đo confidence.

ĐỘ HỖ TRỢ SUPPORT

- Độ hỗ trợ (support) của luật $X \to Y$ là tỉ lệ giao dịch trong T chứa $X \cup Y$.
- Gọi n là số giao dịch trong T.

$$support = \Pr(X \cup Y) = \frac{(X \cup Y).count}{n}$$

 Support (viết tắt là sup) xác định mức độ phổ biến của luật áp dụng trên cơ sở dữ liệu giao dịch T.

ĐỘ TIN CẬY CONFIDENCE

- Độ tin cây (confidence) của luật X → Y là tỉ lệ giao dịch trong T khi chứa X thì cũng chứa Y.
- Công thức tính:

$$confidence = Pr(Y|X) = \frac{(X \cup Y).count}{X.count}$$

 Confidence (viết tắt là conf) xác định tính có thể dự đoán trước của luật.

BÀI TOÁN KHAI THÁC LKH

- Mục tiêu: Cho cơ sở dữ liệu giao dịch T,
 phát hiện mọi luật kết hợp trong T có
 - Độ hỗ trợ support lớn hơn hay bằng giá trị tối thiểu minsup.
 - Độ tin cậy confidence lớn hơn hay bằng giá trị tối thiểu minconf.

- Đặc điểm chính:
 - Tính đầy đủ: tìm mọi luật
 - Khai thác trên dữ liệu có kích thước lớn

VÍ DỤ KHAI THÁC LKH

TID	Transaction	CSI
t1	Beef, Chicken, Milk	
t2	Beef, Cheese	
t3	Cheese, Boots	Min
t4	Beef, Chicken, Cheese	Min
t5	Beef, Chicken, Clothes, Cheese, Milk	
t6	Chicken, Clothes, Milk	
t7	Chicken, Milk, Clothes	

CSDL T

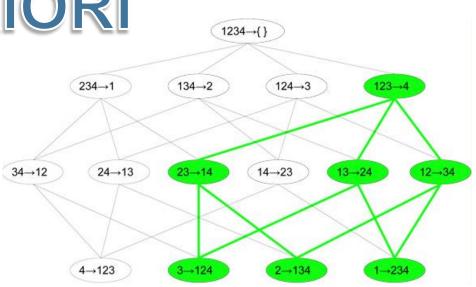
Minsup = 30% **Minconf** = 80%

- Chicken, Clothes → Milk [sup = 3/7, conf = 3/3]
 - Là luật hợp lệ vì sup > 30% và conf > 80%
- Chicken \rightarrow Clothes [sup = 3/7, conf = 3/5]
 - Không hợp lệ vì sup > 30% nhưng conf < 80%

PHƯƠNG PHÁP GIẢI QUYẾT

- Có rất nhiều phương pháp khai thác luật kết hợp.
 - Khác nhau về chiến lược và cấu trúc dữ liệu
 - Tập luật kết quả đều giống nhau.
 - Cho cơ sở dữ liệu giao dịch T, giá trị minsup và minconf, tâp các luật kết hợp tồn tại trong T là xác định đơn nhất..
- Các thuật toán phải cho ra cùng tập luật kết quả mặc dù khác nhau về hiệu quả tính toán và yêu cầu bộ nhớ.

THUẬT TOÁN APRIORI

GIỚI THIỆU THUẬT TOÁN

- R. Agrawal và R. Srikant đề xuất Apriori vào năm 1994.
 - Bài báo "Fast algorithms for mining association rules in large databases", VLDB.
- Là một trong những thuật toán khai thác luật kết hợp căn bản và nổi tiếng nhất.
- Được thiết kế cho cơ sở dữ liệu giao dịch.
 - Ví dụ: các lượt mua hàng trong siêu thị, những mẫu hành vi trên Web,...

THUẬT TOÁN APRIORI

- Thuật toán Apriori bao gồm hai bước chính:
 - 1. Phát sinh mọi tập hạng mục phổ biến
 - Tập hạng mục phổ biến (frequent itemset) là tập hạng mục có giá trị support ≥ minsup.
 - 2. Phát sinh mọi luật kết hợp tin cậy từ tập hạng mục phổ biến
 - Luật kết hợp tin cậy là luật có giá trị confidence ≥ minconf.

TẬP K-HẠNG MỤC

- Kích thước tập hạng mục: là số hạng mục có trong tập hợp.
- Tập k-hạng mục (k-itemset) là tập hạng mục có kích thước k.
- Ví dụ:
 - Tập 1-hạng mục: {Beef}, {Chicken}, {Boots}
 - Tập 2-hạng mục: {Beef, Boots}, {Clothes, Milk}
 - Tập 3-hạng mục: {Chicken, Clothes, Milk}

VÍ DỤ THUẬT TOÁN APRIORI

TID	Transaction	CSDL T
t1	Beef, Chicken, Milk	
t2	Beef, Cheese	
t3	Cheese, Boots	Minsup = 30%
t4	Beef, Chicken, Cheese	Minconf = 80%
t5	Beef, Chicken, Clothes, Cheese, Milk	
t6	Chicken, Clothes, Milk	
t7	Chicken, Milk, Clothes	

 {Chicken, Clothes, Milk} là tập 3-hạng mục phố biến vì có support = 3/7.

VÍ DỤ THUẬT TOÁN APRIORI

TID	Transaction	
t1	Beef, Chicken, Milk	
t2	Beef, Cheese	
t3	Cheese, Boots	
t4	Beef, Chicken, Cheese	
t5	Beef, Chicken, Clothes, Cheese, Milk	
t6	Chicken, Clothes, Milk	
t7	Chicken, Milk, Clothes	

CSDL T

Minsup = 30%

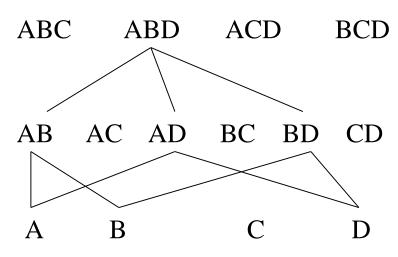
Minconf = 80%

- Từ {Chicken, Clothes, Milk} có các luật
 - Chicken, Clothes \rightarrow Milk [sup = 3/7, conf = 3/3]
 - Clothes, Milk \rightarrow Chicken [sup = 3/7, conf = 3/3]
 - Clothes \rightarrow Milk, Chicken [sup = 3/7, conf = 3/3]

PHÁT SINH TẬP PHỔ BIẾN

 Tính chất apriori, hay bao đóng hướng xuống (downward closure):

Nếu một tập hạng mục thỏa độ hỗ trợ tối thiểu thì mọi tập con không rỗng của nó cũng thỏa độ hỗ trợ tối thiểu.

Source: CS583, Bing Liu, UIC

PHÁT SINH TẬP PHỔ BIẾN

- Tính chất Apriori: Nếu một tập hạng mục thỏa độ hỗ trợ tối thiểu thì mọi tập con không rỗng của nó cũng thỏa độ hỗ trợ tối thiểu.
- Thảo luận:
 - Lý giải tại sao tính chất này đúng?
 - Nếu tập con không thỏa độ hỗ trợ tối thiểu thì tập bao nó (tập cha) có thỏa độ hỗ trợ tối thiểu hay không?

- Qui ước: các hạng mục trong / được sắp xếp theo thứ tự từ điển.
 - Áp dụng cho mọi tập hạng mục và trong suốt quá trình thuật toán.
 - Kí hiệu {w[1], w[2],..., w[k]} là tập k hạng mục,
 trong đó w[1] < w[2] <...<w[k] theo thứ tự từ điển.

rovescio) right side; (fam) astute. sm (non rovescio) right side; (fam) crafty person, fast worker.

drizzare [drit'tsare] v (raddrizzare) straighten; (erigere) erect. drizzare le orecchie prick up one's ears.

droga ['droga] sf drug; (sostanza aromatica) spice. drogare v drug, dope; spice. drogarsi v take drugs.

droghiere [dro'gjere], -a sm, sf grocer. drogheria sf grocer's shop. articoli di

PHÁT SINH TẬP PHỔ BIẾN

 Thuật toán Apriori phát sinh tập hạng mục phổ biến dựa trên tìm kiếm theo mức (levelwise search).

Quá trình phát sinh thực hiện nhiều lần

duyệt dữ liệu.

THUẬT TOÁN APRIORI

Algorithm Apriori(T)

```
C_1 \leftarrow \text{init-pass}(T);
                                                          // the first pass over T
     F_1 \leftarrow \{f | f \in C_1, f.\text{count}/n \ge minsup\}; // n \text{ is the no. of transactions in } T
     for (k = 2; F_{k-1} \neq \emptyset; k++)

C_k \leftarrow \text{candidate-gen}(F_k) Lån duyệt thứ 1
                                            Tính độ hỗ trợ cho từng hạng mục
        for each transaction t \in -
             for each candidate
                                            Xác định F₁ gồm những tập phổ biến
                 if c is contained
                                            1-hang muc
                    c.count++;
9
             endfor
10
        endfor
        F_k \leftarrow \{c \in C_k \mid c.count/n \ge minsup\}
     endfor
     return F \leftarrow \bigcup_k F_k;
13
```

VÍ DỤ THUẬT TOÁN APRIORI

CSDL T	Minsupp =	40%

TID	Transaction	
10	{Bread, Cheese, Juice}	
20	{Milk, Bread, Yogurt}	
30	{Bread, Juice, Milk}	
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}	
50	{Cheese, Juice, Milk}	

C_1

Item	
Bread	
Cheese	
Eggs	
Juice	
Milk	
Yogurt	

F_1

Item	Sup
Bread	4
Cheese	3
Juice	4
Milk	3

THUẬT TOÁN APRIORI

```
Algorithm Apriori(T)
     C_1 \leftarrow \text{init-pass}(T);
                                                     // the first pass over T
     F_1 \leftarrow \{f | f \in C_1, f.\text{count}/n \ge minsup\}; // n \text{ is the no. of transactions in } T
     for (k = 2; F_{k-1} \neq \emptyset; k++) do
                                           // subsequent passes over T
       C_k \leftarrow \text{candidate-gen}(F_{k-1});
       for each transaction t \in L and duyêt thứ k, k \ge 2
                if c is contained 1. Phát sinh tập hạng mục ứng viên C_k
                                          từ F_{k-1} bằng hàm candidate-gen.
                  c.count++;
9
            endfor
10
       endfor
       F_k \leftarrow \{c \in C_k \mid c.count/n \ge minsup\}
12 endfor
13 return F \leftarrow \bigcup_k F_k;
```

VÍ DỤ THUẬT TOÁN APRIORI

CSDL T Minsupp = 40%

TID	Transaction
10	{Bread, Cheese, Juice}
20	{Milk, Bread, Yogurt}
30	{Bread, Juice, Milk}
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}
50	{Cheese, Juice, Milk}

1st

U ₁	
Item	Sup
Bread	4
Cheese	3
Eggs	1
Juice	4
Milk	3
Yogurt	1

 F_1

Item	Sup
Bread	4
Cheese	3
Juice	4
Milk	3
Yogurt	1

Item		
Bread, Cheese		
Bread, Juice		
Bread, Milk		
Cheese, Juice		
Cheese, Milk		
Juice, Milk		

THUẬT TOÁN APRIORI

```
Algorithm Apriori(T)
     C_1 \leftarrow \text{init-pass}(T);
                                                        // the first pass over T
     F_1 \leftarrow \{f | f \in C_1, f.\text{count}/n \ge minsup\}; // n \text{ is the no. of transactions in } T
                                                        // subsequent passes over T
     for (k = 2; F_{k-1} \neq \emptyset; k++) do
       C_k \leftarrow \text{candidate-gen}(F_{k-1});
        for each transaction t \in T do
                                                        // scan the data once
            for each candidate c \in C_k do
                if c is contained in t then
                   c.count++;
            endfor
        endfor
```

- endfor
- return $F \leftarrow \bigcup_k F_k$;

$F_k \leftarrow \{c \in C_k \mid c.count\}$ Lần duyệt thứ $k, k \ge 2$

- Phát sinh tập hạng mục ứng viên C_k từ F_{k-1} bằng hàm candidate-gen.
- Duyệt dữ liệu và tính support cho mỗi ứng viên c trong C_k .

VÍ DỤ THUẬT TOÁN APRIORI

CSDL T **Minsupp = 40%**

TID	Transaction
10	{Bread, Cheese, Juice}
20	{Milk, Bread, Yogurt}
30	{Bread, Juice, Milk}
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}
50	{Cheese, Juice, Milk}

 C_1

Item	Sup
Bread	4
Cheese	3
Eggs	1
Juice	4
Milk	3
Yogurt	1

 F_1

Item	Sup
Bread	4
Cheese	3
Juice	4
Milk	3
Yogurt	1

C

1 st

scan

0 ₂	
Item	Sup
Bread, Cheese	2
Bread, Juice	3
Bread, Milk	2
Cheese, Juice	3
Cheese, Milk	1
Juice, Milk	2

2nd scan

 C_2 Item Bread, Cheese Bread, Juice Bread, Milk Cheese, Juice Cheese, Milk Juice, Milk

THUẬT TOÁN APRIORI

Algorithm Apriori(*T*)

```
C_1 \leftarrow \text{init-pass}(T);
      F_1 \leftarrow \{f \mid f \in C_1, f.\text{count/} i \text{ Lân duyệt thứ } k, k \geq 2\}
      for (k = 2; F_{k-1} \neq \emptyset; k++)_1
        C_k \leftarrow \text{candidate-gen}(F_k)
         for each transaction t \in
              for each candidate 2
                   if c is contained
                      c.count++;
9
              endfor
```

// the first pass over T

- Phát sinh tập hạng mục ứng viên C_k từ F_{k-1} bằng hàm candidate-gen.
- Duyệt dữ liệu và tính support cho mỗi ứng viên c trong C_k .
- Xác định các tập k-hạng mục phô 3. biến từ tập ứng viên.
- $F_k \leftarrow \{c \in C_k \mid c.count/n \ge minsup\}$
- endfor

10

return $F \leftarrow \bigcup_k F_k$;

endfor

VÍ DỤ THUẬT TOÁN APRIORI

CSDL T Minsupp = 40%

TID	Transaction
10	{Bread, Cheese, Juice}
20	{Milk, Bread, Yogurt}
30	{Bread, Juice, Milk}
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}
50	{Cheese, Juice, Milk}

Item	Sup
Bread	4
Cheese	3
Eggs	1
Juice	4
Milk	3
Yogurt	1

Item	Sup
Bread	4
Cheese	3
Juice	4
Milk	3
Yogurt	1

Item	Sup	
Bread, Cheese	2	
Bread, Juice	3	
Bread, Milk	2	
Cheese, Juice	3	
Juice, Milk	2	

1st

scan

C_2	
Item	Sup
Bread, Cheese	2
Bread, Juice	3
Bread, Milk	2
Cheese, Juice	3
Cheese, Milk	1
Juice, Milk	2

scan

Item
Bread, Cheese
Bread, Juice
Bread, Milk
Cheese, Juice
Cheese, Milk
Juice, Milk

THUẬT TOÁN APRIORI

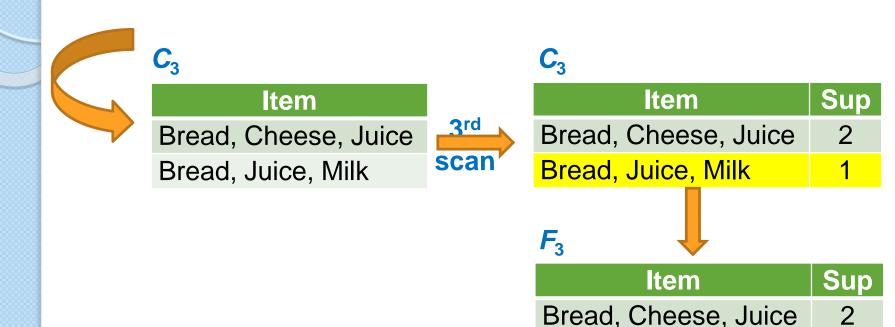
```
Algorithm Apriori(T)
     C_1 \leftarrow \text{init-pass}(T);
                                                       // the first pass over T
     F_1 \leftarrow \{f | f \in C_1, f.\text{count}/n \ge minsup\}; // n \text{ is the no. of transactions in } T
                                                       // subsequent passes over T
     for (k = 2; F_{k-1} \neq \emptyset; k++) do
   C_k \leftarrow \text{candidate-gen}(F_{k-1});
        for each transaction t \in T do
                                                // scan the data once
            for each candidate c \in C_k do
                if c is contained in t then
                   c.count++;
9
            endfor
10
        endfor
        F_k \leftarrow \{c \in C_k \mid c.count/n \ge minsup\}
     endfor
```

Đầu ra

return $F \leftarrow \bigcup_k F_k$;

Tập F gồm tất cả các tập hạng mục phổ biến.

VÍ DỤ THUẬT TOÁN APRIORI

HÀM CANDIDATE-GEN

- Hàm phát sinh ứng viên gồm 2 bước:
 - Gia nhập (join step): kết hợp hai tập (k-1)-hạng mục phổ biến để tạo ra ứng viên tiềm năng c.
 - Tập hạng mục phổ biến f₁ và f₂ có các hạng mục hoàn toàn giống nhau trừ hạng mục cuối cùng.
 - c được bổ sung vào tập ứng viên C_k .
 - Tỉa nhánh (prune step): kiểm tra mọi tập con kích thước k-1 của c có thuộc F_{k-1} hay không.
 - Nếu tồn tại tập con không thuộc F_{k-1} , c không phổ biến theo tính chất *apriori*. Xóa c ra khỏi C_k .

HÀM CANDIDATE-GEN

Function candidate-gen(F_{k-1})

```
C_k \leftarrow \emptyset;
                                              // initialize the set of candidates
     forall f_1, f_2 \in F_{k-1}
                                              // find all pairs of frequent itemsets
       with f_1 = \{i_1, \ldots, i_{k-2}, i_{k-1}\}
                                              // that differ only in the last item
        and f_2 = \{i_1, \ldots, i_{k-2}, i'_{k-1}\}
        and i_{k-1} \le i'_{k-1} do
                                              // according to the lexicographic order
          c \leftarrow \{i_1, ..., i_{k-1}, i'_{k-1}\};
                                              // join the two itemsets f_1 and f_2
          C_k \leftarrow C_k \cup \{c\};
                                     Bước gia nhập
          for each (k-1)-subset
                                      Kết hợp hai tập (k-1) hạng mục phổ biến
              if (s \notin F_{k-1}) then
9
                 delete c from C tạo ứng viên c.
10
          endfor
11
12
     endfor
                                              // return the generated candidates
     return C_k;
```

HÀM CANDIDATE-GEN

```
Function candidate-gen(F_{k-1})
     C_k \leftarrow \emptyset;
                                               // initialize the set of candidates
     forall f_1, f_2 \in F_{k-1}
                                               // find all pairs of frequent itemsets
       with f_1 = \{i_1, \ldots, i_{k-2}, i_k\} and f_2 = \{i_1, \ldots, i_{k-2}, i'\} Buốc tia nhánh
3
                                      Kiểm tra mọi tập con kích thước k-1 của c
       and i_{k-1} \le i'_{k-1} do
          c \leftarrow \{i_1, ..., i_{k-1}, i'_{k-1}\} có thuộc F_{k-1}. Nếu tồn tại tập con không
                                      thuộc F_{k-1} thì xóa c ra khỏi C_k.
          C_k \leftarrow C_k \cup \{c\};
          for each (k-1)-subset s of c do
               if (s \notin F_{k-1}) then
                 delete c from C_k; // delete c from the candidates
           endfor
     endfor
                                               // return the generated candidates
     return C_k;
```

VÍ DỤ CANDIDATE-GEN

 Giả sử ta có các tập hạng mục phổ biến ở mức 3 là

$$F_3 = \{\{1, 2, 3\}, \{1, 2, 4\}, \{1, 3, 4\}, \{1, 3, 5\}, \{2, 3, 4\}\}\}$$

- Sau bước gia nhập:
 - $C_k = \{\{1, 2, 3, 4\}, \{1, 3, 4, 5\}\}$
- Sau bước tỉa nhánh:
 - $C_k = \{\{1, 2, 3, 4\}\}$
 - {1, 3, 4, 5} không phổ biến vì {1, 4, 5} không thuộc F_3 .

BÀI TẬP ÁP DỤNG 1

 Cho cơ sở dữ liệu giao dịch D và minsup = 30%. Hãy áp dụng thuật toán Apriori để tìm mọi tập hạng mục phổ biến.

TID	Transaction
t1	Beef, Chicken, Milk
t2	Beef, Cheese
t3	Cheese, Boots
t4	Beef, Chicken, Cheese
t5	Beef, Chicken, Clothes, Cheese, Milk
t6	Chicken, Clothes, Milk
t7	Chicken, Milk, Clothes

CSDL TMinsup = 30%

BÀI TẬP ÁP DỤNG 1 – ĐÁP ÁN

TID	Transaction
t1	Beef, Chicken, Milk
t2	Beef, Cheese
t3	Cheese, Boots
t4	Beef, Chicken, Cheese
t5	Beef, Chicken, Clothes, Cheese, Milk
t6	Chicken, Clothes, Milk
t7	Chicken, Milk, Clothes

CSDL *T*Minsup = 30%
≈ 3 giao dịch

- F₁: {{Beef}:4, {Cheese}:4, {Chicken}:5, {Clothes}:3, {Milk}:4}
- C₂: {{Beef, Cheese}, {Beef, Chicken}, {Beef, Clothes}, {Beef, Milk}, {Cheese, Chicken}, {Cheese, Clothes}, {Cheese, Milk}, {Chicken, Clothes}, {Chicken, Milk}. {Clothes, Milk}}

BÀI TẬP ÁP DỤNG 1 – ĐÁP ÁN

TID	Transaction
t1	Beef, Chicken, Milk
t2	Beef, Cheese
t3	Cheese, Boots
t4	Beef, Chicken, Cheese
t5	Beef, Chicken, Clothes, Cheese, Milk
t6	Chicken, Clothes, Milk
t7	Chicken, Milk, Clothes

CSDL *T*Minsup = 30%
≈ 3 giao dịch

- F_2 : {{Beef,Chicken}:3, {Beef, Cheese}:3, {Chicken, Clothes}:3, {Chicken, Milk}:4, {Clothes, Milk}:3}
- C₃: {{Chicken, Clothes, Milk}}
- F_3 : {{Chicken, Clothes, Milk}:3}

- Apriori là thuật toán có độ phức tạp số mũ.
 - Gọi số hạng mục trong I là m, không gian tập hạng mục là $O(2^m)$.
 - Tính thưa của dữ liệu và giá trị độ hỗ trợ tối thiểu cao làm cho quá trình khai thác hiệu quả.

CSDL T

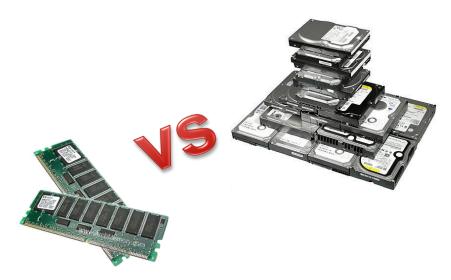
TID	Transaction
10	{Juice}
20	{Milk, Yogurt}
30	{Bread, Juice, Milk}
40	{Eggs, Bread, Cheese}
50	{Cheese}

Dữ	liêu	nhi	phân	hóa
	IIÇU		Pilaii	1104

В	С	Е	J	M	Y
0	0	0	1	0	0
0	0	0	0	1	1
1	0	0	1	1	0
1	1	1	0	0	0
0	1	0	0	0	0

- Có thế xử lý các tập dữ liệu lớn do chương trình không tải toàn bộ dữ liệu vào bộ nhớ.
 - Duyệt dữ liệu K lần, trong đó K là kích thước tập hạng mục lớn nhất.
 - K thường nhỏ, ví dụ K < 10.

- Thuật toán thực hiện tìm kiếm theo mức nên có thể linh hoạt dừng ở mức bất kỳ.
 - Thích hợp cho những ứng dụng không cần khai thác tập hạng mục hay luật dài.
- Mọi thuật toán đều tìm ra cùng kết quả tập hạng mục phổ biến.
 - Tính chất này không có ở những tác vụ khai thác dữ liệu khác như phân lớp, gom nhóm,...

- Khuyết điểm của khai thác luật kết hợp: số lượng tập hạng mục và luật được phát sinh là khổng lồ ⇒ khó khăn cho việc phân tích thông tin.
- Các nhà nghiên cứu đề xuất nhiều phương pháp để giải quyết vấn đề này, gọi là bài toán độ thú vị (interestingness problem).

BÀI TẬP ÁP DỤNG 2

 Cho cơ sở dữ liệu giao dịch D và minsup = 50%. Hãy áp dụng thuật toán Apriori để tìm mọi tập hạng mục phổ biến.

TID	Transaction
t1	Crab, Milk, Cheese, Bread
t2	Cheese, Milk, Apple, Pie, Bread
t3	Apple, Crab, Pie, Bread
t4	Bread, Milk, Cheese

CSDL *T* **Minsup** = 50%

BÀI TẬP ÁP DỤNG 2 – ĐÁP ÁN

TID	Transaction
t1	Crab, Milk, Cheese, Bread
t2	Cheese, Milk, Apple, Pie, Bread
t3	Apple, Crab, Pie, Bread
t4	Bread, Milk, Cheese

CSDL *T*Minsup = 50%
≈ 2 giao dịch

- F₁: {{Apple}:2, {Bread}:4, {Cheese}:3, {Crab}:2, {Milk}:3, {Pie}:2}
- C₂: {{Apple, Bread}, {Apple, Cheese}, {Apple, Crab}, {Apple, Milk}, {Apple, Pie}, {Bread, Cheese}, {Bread, Crab}, {Bread, Milk}, {Bread, Pie}, {Cheese, Crab}, {Cheese, Milk}, {Cheese, Pie}, {Crab, Milk}, {Crab, Pie}, {Milk, Pie}}

BÀI TẬP ÁP DỤNG 2 – ĐÁP ÁN

TID	Transaction
t1	Crab, Milk, Cheese, Bread
t2	Cheese, Milk, Apple, Pie, Bread
t3	Apple, Crab, Pie, Bread
t4	Bread, Milk, Cheese

CSDL *T*Minsup = 50%
≈ 2 giao dịch

- F₂: {{Apple, Bread}:2, {Apple, Pie}:2, {Bread, Cheese}:3, {Bread, Crab}:2, {Bread, Milk}:3, {Bread, Pie}:2, {Cheese, Milk}:3}
- C₃: {{Apple, Bread, Pie}, {Bread, Cheese, Milk}}
- F₃: {{Apple, Bread, Pie}:2, {Bread, Cheese, Milk}:3}

- Luật kết hợp được phát sinh từ tập hạng mục phổ biến.
- Với mỗi tập phổ biến f, với mỗi tập con không rỗng α thuộc f, luật tạo ra có dạng

$$(f-\alpha)\to \alpha$$
,

nếu
$$confidence = \frac{f.count}{(f-\infty).count} \ge minconf$$

• Trong đó f.count (hay $(f - \alpha).count$) là đếm hỗ trợ của f (hay $(f - \alpha)$).

- Độ hỗ trợ của luật là $\frac{f.count}{n}$, với n là số giao dịch của CSDL giao dịch T.
- Quá trình phát sinh luật không cần duyệt lại dữ liệu.
 - Vì f phổ biến nên mọi tập con không rỗng của nó cũng phổ biến.
 - Các giá trị đếm hỗ trợ đã được tính trong quá trình phát sinh tập hạng mục

- Chiến lược phát sinh luật triệt để như thế không hiệu quả.
- Giải pháp khác:

```
Nếu luật (f - \alpha) \rightarrow \alpha hợp lệ
thì mọi luật (f - \alpha_{sub}) \rightarrow \alpha_{sub} phải hợp lệ.
```

- Trong đó α_{sub} là tập con không rỗng của α .
- Ví dụ:
 - Cho tập phổ biến {A, B, C, D}
 - Nếu $(A,B \rightarrow C,D)$ hợp lệ thì $(A,B,C \rightarrow D)$, $(A,B,D \rightarrow C)$

- Qui trình phát sinh luật kết hợp
 - Từ tập phổ biến f, phát sinh mọi luật có hệ quả gồm một hạng mục.
 - Sử dụng tập 1-hạng mục và hàm candidategen() để phát sinh ứng viên hệ quả 2-hạng mục.
 - Tiếp tục lặp...

```
Algorithm genRules(F)
                                        // F is the set of all frequent itemsets
     for each frequent k-itemset f_k in F, k \ge 2 do
         output every 1-item consequent rule of f_k with confidence \geq minconf and
             support \leftarrow f_k.count / n // n is the total number of transactions in T
        H_1 \leftarrow \{\text{consequents of all 1-item consequent rules derived from } f_k \text{ above}\};
        ap-genRules(f_k, H_1);
     endfor
Procedure ap-genRules(f_k, H_m) // H_m is the set of m-item consequents
     if (k > m + 1) AND (H_m \neq \emptyset) then
       H_{m+1} \leftarrow \text{candidate-gen}(H_m);
       for each h_{m+1} in H_{m+1} do
           conf \leftarrow f_k.count / (f_k - h_{m+1}).count;
5
           if (conf \ge minconf) then
6
               output the rule (f_k - h_{m+1}) \rightarrow h_{m+1} with confidence = conf and
               support = f_k.count / n; // n is the total number of transactions in T
           else
8
              delete h_{m+1} from H_{m+1};
9
       endfor
       ap-genRules(f_k, H_{m+1});
     endif
```

VÍ DỤ PHÁT SINH LKH

TID	Transaction
10	{Bread, Cheese, Juice}
20	{Milk, Bread, Yogurt}
30	{Bread, Juice, Milk}
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}
50	{Cheese, Juice, Milk}

CSDL T

```
Minsupp = 40%
Minconf = 75%
```

- F₁: {{Bread}:4, {Cheese}:3, {Juice}:4, {Milk}:3}
- F₂: {{Bread, Cheese}:2, {Bread, Juice}:3, {Bread, Milk}:2, {Cheese, Juice}:3, {Juice, Milk}:2}
- F₃: {{Bread, Cheese, Juice}:2}
- Ta phát sinh luật từ F₃ (phát sinh luật từ F₂ có thể làm tương tự)

```
Algorithm genRules(F)
                                      // F is the set of all frequent itemsets
     for each frequent k-itemset f_k in F, k \ge 2 do
        output every 1-item consequent rule of f_k with confidence \geq minconf and
            support \leftarrow f_k.count / n // n is the total number of transactions in T
        H_1 \leftarrow \{\text{consequents of all 1 item consequent rules derived from } f \text{ above}\}
        ap-genRules(f_k, H_1); Từ tập phổ biến f, phát sinh mọi
    endfor
                                 luật có hệ quả gồm một hạng mục.
Procedure ap-genRules(f_k, H_m) // H_m is the set of m-item consequents
    if (k > m + 1) AND (H_m \neq \emptyset) then
       H_{m+1} \leftarrow \text{candidate-gen}(H_m);
       for each h_{m+1} in H_{m+1} do
          conf \leftarrow f_k.count / (f_k - h_{m+1}).count;
5
          if (conf \ge minconf) then
6
              output the rule (f_k - h_{m+1}) \rightarrow h_{m+1} with confidence = conf and
              support = f_k.count / n; // n is the total number of transactions in T
          else
8
             delete h_{m+1} from H_{m+1};
9
       endfor
       ap-genRules(f_k, H_{m+1});
```

endif

VÍ DỤ PHÁT SINH LKH

TID	Transaction
10	{Bread, Cheese, Juice}
20	{Milk, Bread, Yogurt}
30	{Bread, Juice, Milk}
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}
50	{Cheese, Juice, Milk}

CSDL T

Minsupp = 40% Minconf = 60%

 {Bread, Cheese, Juice} ∈ F₃ phát sinh được các luật ứng viên có hệ quả một hạng mục sau:

```
    Luật 1: Bread, Cheese → Juice [sup = 2/5, conf = 1]
```

Theo ràng buộc minconf, cả 3 luật đều hợp lệ

$$\Rightarrow H_1 = \{\{Bread\}, \{Cheese\}, \{Juice\}\}\}$$

```
Algorithm genRules(F)
                                       // F is the set of all frequent itemsets
     for each frequent k-itemset f_k in F, k \ge 2 do
        output every 1-item consequent rule of f_k with confidence \geq minconf and
            support \leftarrow f_k.count / n // n is the total number of transactions in T
        H_1 \leftarrow \{\text{consequents of all 1-item consequent rules derived from } f_k \text{ above}\};
        ap-genRules(f_k, H_1); Sử dụng tập m-hạng mục H_m để
     endfor
                                phát sinh tập ứng viên hệ quả
Procedure ap-genRules(f_k, 1 if (k > m + 1) AND (H_n) (m+1)-hang muc H_{m+1}.
       H_{m+1} \leftarrow \text{candidate-gen}(H_m);
       for each h_{m+1} in H_{m+1} do
           conf \leftarrow f_k.count / (f_k - h_{m+1}).count;
5
           if (conf \ge minconf) then
6
               output the rule (f_k - h_{m+1}) \rightarrow h_{m+1} with confidence = conf and
               support = f_k.count / n; // n is the total number of transactions in T
           else
8
             delete h_{m+1} from H_{m+1};
9
       endfor
       ap-genRules(f_k, H_{m+1});
     endif
```

VÍ DỤ PHÁT SINH LKH

TID	Transaction
10	{Bread, Cheese, Juice}
20	{Milk, Bread, Yogurt}
30	{Bread, Juice, Milk}
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}
50	{Cheese, Juice, Milk}

CSDL T

Minsupp = 40% Minconf = 60%

Phát sinh H2 = {{Bread, Cheese}, {Bread, Juice}, {Cheese, Juice}}

```
Algorithm genRules(F)
                                     // F is the set of all frequent itemsets
     for each frequent k-itemset f_k in F, k \ge 2 do
        output every 1-item consequent rule of f_k with confidence \geq minconf and
            support \leftarrow f_k.count / n // n is the total number of transactions in T
        H_1 \leftarrow \{\text{consequents of all 1-item consequent rules derived from } f_k \text{ above}\};
        ap-genRules(f_k, H_1);
    endfor
                              Tạo luật có phần hệ quả là ứng viên
Procedure ap-genRules(f_k, (m+1)-hang mục \in H_{m+1}, kiểm tra
    if (k > m + 1) AND (H_n) ràng buộc conf.
       for each h_{m+1} in H_{m+1} do
          conf \leftarrow f_k.count / (f_k - h_{m+1}).count;
          if (conf \ge minconf) then
              output the rule (f_k - h_{m+1}) \rightarrow h_{m+1} with confidence = conf and
              support = f_k.count / n; // n is the total number of transactions in T
          else
             delete h_{m+1} from H_{m+1};
       ap-genRules(f_k, H_{m+1});
```

endif

VÍ DỤ PHÁT SINH LKH

TID	Transaction
10	{Bread, Cheese, Juice}
20	{Milk, Bread, Yogurt}
30	{Bread, Juice, Milk}
40	{Eggs, Bread, Cheese, Juice}
50	{Cheese, Juice, Milk}

CSDL T

```
Minsupp = 40%
Minconf = 60%
```

- Phát sinh H2 = {{Bread, Cheese}, {Bread, Juice}, {Cheese, Juice}}
- Các luật sau được phát sinh

```
Luật 4: Juice → Bread, Cheese [sup = 2/5, conf = 2/4]
```

- Luật 5: Cheese → Bread, Juice [sup = 2/5, conf = 2/3]
- Luật 6: Bread → Cheese, Juice [sup = 2/5, conf = 2/4]
- Các luật thu được bao gồm: 1, 2, 3, 5.

BÀI TẬP ÁP DỤNG 1 (tt)

TID	Transaction
t1	Beef, Chicken, Milk
t2	Beef, Cheese
t3	Cheese, Boots
t4	Beef, Chicken, Cheese
t5	Beef, Chicken, Clothes, Cheese, Milk
t6	Chicken, Clothes, Milk
t7	Chicken, Milk, Clothes

CSDL T

Minsup = 30% $\approx 3 giao dich$

Minconf = 80%

- F₁: {{Beef}:4, {Cheese}:4, {Chicken}:5, {Clothes}:3, {Milk}:4}
- F_2 : {{Beef,Chicken}:3, {Beef, Cheese}:3, {Chicken, Clothes}:3, {Chicken, Milk}:4, {Clothes, Milk}:3}
- F_3 : {{Chicken, Clothes, Milk}:3}

BÀI TẬP ÁP DỤNG 1 – ĐÁP ÁN

Luật phát sinh từ F₂:

← Luật 1: Beef → Chicken	$= \frac{\text{sup} = 3/7, conf} = 3/4}{\text{sup}}$
← Luật 2: Chicken → Beef	= 3/7, conf = 3/5
- Luật 3: Beef → Cheese	$= \frac{\text{sup} = 3/7, conf} = 3/4}{\text{sup}}$
Luật 4: Cheese → Beef	$= \frac{\text{sup} = 3/7, conf} = 3/4}{\text{sup}}$
	$= \frac{\text{sup} = 3/7, conf} = \frac{3}{5}$
• Luật 6: Clothes \rightarrow Chicken	[sup = 3/7, conf = 3/3]
Luật 7: Chicken → Milk	[sup = 4/7, conf = 4/5]
 Luật 8: Milk → Chicken 	[sup = 4/7, conf = 4/4]
• Luật 9: Clothes \rightarrow Milk	[sup = 3/7, conf = 3/3]
 Luật 10: Milk → Clothes 	[sup = 3/7, conf = 3/4]

BÀI TẬP ÁP DỤNG 1 - ĐÁP ÁN

- Luật phát sinh từ F₃: Chicken, Clothes, Milk}:
 Các luật có hệ quả gồm 1 hạng mục
 - Luật 11: Chicken, Clothes → Milk [sup = 3/7, conf = 3/3]
 - Luật 12: Chicken, Milk -> Clothes [sup = 3/7, conf = 3/4]
 - Luật 13: Clothes, Milk \rightarrow Chicken [sup = 3/7, conf = 3/3] H1 = {{Chicken}, {Milk}} \Rightarrow H2 = {{Chicken, Milk}}
 - Luật 14: Clothes → Milk, Chicken [sup = 3/7, conf = 3/3]
- Các luật phát sinh được là: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13.

BÀI TẬP ÁP DỤNG 2 (tt)

TID	Transaction
t1	Crab, Milk, Cheese, Bread
t2	Cheese, Milk, Apple, Pie, Bread
t3	Apple, Crab, Pie, Bread
t4	Bread, Milk, Cheese

CSDL TMinsup = 50% $\approx 2 \text{ giao dich}$ Minconf = 80%

- F₁: {{Apple}:2, {Bread}:4, {Cheese}:3, {Crab}:2, {Milk}:3, {Pie}:2}
- F₂: {{Apple, Bread}:2, {Apple, Pie}:2, {Bread, Cheese}:3, {Bread, Crab}:2, {Bread, Milk}:3, {Bread, Pie}:2, {Cheese, Milk}:3}
- F_3 : {{Apple, Bread, Pie}:2, {Bread, Cheese, Milk}:3}

BÀI TẬP ÁP DỤNG 2 - ĐÁP ÁN

Luật phát sinh từ F₂:

$$[\sup = 2/4, \operatorname{conf} = 2/2]$$

$$[sup = 2/4, conf = 2/4]$$

$$[\sup = 2/4, \inf = 2/2]$$

$$[sup = 2/4, conf = 2/2]$$

$$[sup = 3/4, conf = 3/4]$$

$$[sup = 3/4, conf = 3/3]$$

$$[sup = 2/4, conf = 2/4]$$

$$[\sup = 2/4, \operatorname{conf} = 2/2]$$

$$[sup = 3/4, conf = 3/4]$$

$$[sup = 3/4, conf = 3/3]$$

BÀI TẬP ÁP DỤNG 2 – ĐÁP ÁN

Luật phát sinh từ F₂:

- Luật 11: Bread → Pie
- Luật 12: Pie → Bread
- Luật 13: Cheese → Milk
- Luật 14: Milk → Cheese

$$[sup = 2/4, conf = 2/4]$$

$$[\sup = 2/4, \inf = 2/2]$$

$$[sup = 3/4, conf = 3/3]$$

$$[\sup = 3/4, conf = 3/3]$$

Luật phát sinh từ F₃:

- Luật 15: Apple, Bread → Pie
- Luật 16: Apple, Pie → Bread
- Luật 17: Bread, Pie → Apple

$$[sup = 2/4, conf = 2/2]$$

$$[\sup = 2/4, \inf = 2/2]$$

$$[sup = 2/4, conf = 2/2]$$

BÀI TẬP ÁP DỤNG 2 - ĐÁP ÁN

Luật phát sinh từ F₃:

- Luật 18: Apple → Bread. Pie
- Luật 19: Bread → Apple, Pie
- Luật 20: Pie → Apple, Bread

- Luật 22: Bread, Milk → Cheese
- Luật 23: Cheese, Milk → Bread
- Luật 24: Bread → Cheese, Milk
- Luật 25: Cheese → Bread, Milk
- Luật 26: Milk → Bread, Cheese

$$[\sup = 2/4, \inf = 2/2]$$

$$[sup = 2/4, conf = 2/4]$$

$$[\sup = 2/4, \inf = 2/2]$$

$$[\sup = 3/4, \inf = 3/3]$$

$$[sup = 3/4, conf = 3/3]$$

$$[\sup = 3/4, \inf = 3/3]$$

$$[sup = 3/4, conf = 3/4]$$

$$[sup = 3/4, conf = 3/3]$$

$$[sup = 3/4, conf = 3/3]$$

TỔNG KẾT

- Các thuật ngữ cơ bản về tập hạng mục phổ biến và luật kết hợp.
- Các độ đo đánh giá độ mạnh của luật: độ hỗ trợ support và độ tin cậy confidence
- Thuật toán Apriori: phát sinh tập hạng mục phổ biến và xây dựng luật kết hợp
 - Cài đặt chương trình chạy thuật toán Apriori
 - Thực hiện chạy tay các bước của thuật toán

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Tài liệu bài giảng môn học
- Chapter 2. B. Liu, Web Data Mining-Exploring Hyperlinks, Contents, and Usage Data, Springer Series on Data-Centric Systems and Applications, 2007.
- Chapter 5. J.Han, M.Kamber, Data Mining: Concepts & Technique, 2nd edition, Morgan Kauffman, 2006.

KÉT THÚC PHẦN 1

